

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.12.2014 № 1528)

**Ефективна
ЕКОНОМІКА**

Дніпропетровський державний
аграрно-економічний університет

№ 10, 2014 [Назад](#) [Головна](#)

УДК 33

С. А. Ткаченко,

*кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і аудиту,
проректор з науково-педагогічної роботи (навчальний процес),*

Вищий навчальний заклад «Міжнародний технологічний університет «Миколаївська політехніка», м. Миколаїв, Україна

ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ ВІДОКРЕМЛЕНОГО ОБЛІКОВО-ЕКОНОМІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИТРАТ, ЯКІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ПОКРАЩЕННЯМ ЯКІСНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ТА ТЕХНІЧНИХ ПАРАМЕТРІВ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ-ВИРОБІВ

S. A. Tkachenko,

PhD, Associate Professor of Accounting and Auditing,

Vice President for research and educational work (learning process),

Higher education institution «International Technological University «Mykolaiv Polytechnic», Nikolaev, Ukraine

PRACTICAL IMPLEMENTATION OF THE SEPARATE ACCOUNTING AND ECONOMIC COST-EFFECTIVENESS ASSOCIATED WITH IMPROVED QUALITY CHARACTERISTICS AND TECHNICAL PARAMETERS OF FINISHED PRODUCTS-PRODUCTS

В науковому дослідженні наведено концептуальні засади практичної реалізації відокремленого обліково-економічного забезпечення ефективності витрат, які пов'язані із покращенням якісних характеристик та технічних параметрів готової продукції-виробів і підсилення контролю за їх економічною ефективністю, що повинне досягатися шляхом підвищення аналітичності та оперативності складання на промислових підприємствах і науково-виробничих об'єднаннях галузі машинобудування країни відповідних реєстрів даних.

Практична реалізація відокремленого обліково-економічного забезпечення витрат, які пов'язані із підвищенням якісних характеристик та технічних параметрів готової продукції, дозволить використати цю обліково-економічну інформацію у ціноутворенні, чітко контролювати процес формування собівартості товарів-виробів підвищеної якості і створить реальні економічні передумови для вирішення однієї із найважливіших задач системи економіки якості – встановлення оптимальної (якісної) величини розміру якості при максимальній ціні на готову продукцію промисловості.

Серед перспективи подальших розвідок у даному напрямі розвитку особливою актуальністю відрізняється питання пов'язане із калькулюванням собівартості промислової готової продукції з урахуванням її якісних характеристик та технічних параметрів на промислових підприємствах та науково-виробничих об'єднаннях галузі машинобудування країни.

In research are conceptual foundations of practical implementation of separate accounting and economic provision of cost-effectiveness, are associated with improved quality characteristics and technical parameters of finished products, articles and gain control over their economic efficiency that should be achieved by increasing the efficiency of assembly and analyticity in industrial enterprises and scientific-production associations engineering data registers relevant countries.

Feasibility separate accounting and economic security for costs that are associated with increased quality characteristics and technical parameters of the finished product, will use this accounting and economic information in pricing, to control the process of formation of the cost of goods, high quality products and create real economic conditions for solving one of the most important tasks of the economy of qualities – an optimal (quality) value amount as at the maximum price of finished goods industry.

Among the prospects for further research in this field of special relevance different issues associated with costing of industrial finished products because of its quality characteristics and technical parameters in industrial enterprises and scientific-production associations engineering country.

Ключові слова: *ефективність витрат, обліково-економічне забезпечення, покращення якісних характеристик промислової продукції.*

Keywords: *cost-effectiveness, accounting and economic security, improve the quality characteristics of industrial products.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Ефективна виробничо-господарська діяльність фірми-продуцента промислових видів готової продукції досягається зменшенням витрат, збільшенням якісних характеристик та технічних параметрів і розширенням споживчих властивостей товарів-виробів. Власне кажучи на максимально можливе збільшення цих чинників (факторів) впливу повинна бути спрямована політика промислових підприємств та науково-виробничих об'єднань, які націлені на економічно ефективне управління холістичною системою. Для наближення до цієї цілі промисловим підприємствам і науково-виробничим об'єднанням галузі машинобудування країни необхідно вдосконалювати технологічний процес та підвищувати якісні характеристики і технічні параметри промислових видів готової продукції інше.

Потрібно відзначити, що іноді на практиці зустрічаються співставлення підвищення якісних характеристик та технічних параметрів готової продукції зменшенню її собівартості не пов'язані із сутністю категорії собівартості, а відображає наявні недоліки в підсистемі планування та бухгалтерського обліку витрат на виробництво і калькулювання собівартості промислової продукції, ін.

Систематичне зменшення собівартості готової продукції здійснюється шляхом впровадження досягнень науки і техніки, удосконаленням технології та організації процесу виробництва і системи управління та не повинне проводитися за рахунок погіршення якісних характеристик і технічних параметрів промислової продукції. Разом із тим покращення якості товарів-виробів, приносячи економію, яка перевищує додаткові витрати, не повинне супроводжуватися невинуватим зростанням собівартості готової продукції. Все це на сам перед значить, що на промислових підприємствах та науково-виробничих об'єднаннях галузі машинобудування Миколаївської області країни (АТВТ «Завод «Екватор», АТВТ «Первомайськдизельмаш», ВАТ «Завод Фрегат», ВАТ «Інгул», ВАТ «Конвєсрмаш», ВАТ МП «ЕРА», ДП НВКГ «Зоря»-«Машпроєкт») потрібно негайно посилювати тотальний контроль за покращенням якості готової продукції і систематичним зменшенням її собівартості, порівнюючи ступінь покращення якісних характеристик та технічних параметрів товарів-виробів і додаткові суми грошових коштів, які

витрачають у зв'язку із цим, визначаючи економічну ефективність додаткових витрат, пов'язаних із випуском готової продукції-виробів покращеної якості, ін.

Атестация виготовленої на промислових підприємствах та науково-виробничих об'єднаннях готової продукції за двома категоріями якості (вищою і першою) дозволяє вирішити наступні основні завдання: оцінки рівня якості виготовленої промислової продукції; визначення факторів (чинників) впливу, які сприяють підвищенню якості готової продукції; встановлення планових завдань по підвищенню якості продукції-виробів; введення економічного стимулювання за виконання планів підвищення рівня якісних показників, тощо.

Ці завдання можуть бути вирішені при наявності економічно обґрунтованих оптових цін, які враховують рівень якості продукції. У зв'язку із цим для визначення розміру надбавок (знижок) до діючих цін розраховуються нижня та верхня межі надбавки (знижки) до ціни за якість товару-виробу і інше.

Таким чином, при розрахунку надбавок (знижок) до діючих оптових цін за окремі покращення (або спрощення) технологічної конструкції і інші якісні показники (характеристики) та технічні параметри використовується розмір додаткових витрат із покращення якості промислових видів готової продукції.

Для розробки економічно обґрунтованих оптових цін потрібно знати, відповідно, не тільки якість взаємозамінних товарів-виробів і економічну їх ефективність для споживача але і собівартість виробництва цієї продукції з урахуванням додаткових витрат, які пов'язані з покращенням її якості. У протилежному випадку необґрунтовано збільшені ціни можуть приховувати похибки у виробничо-господарської діяльності промислових підприємств та науково-виробничих об'єднань, недоліки в роботі служб дослідження ринку, ін.

Необхідність контролю за економічною ефективністю додаткових витрат на підвищення якості готової продукції і економічного обґрунтування надбавок до оптових цін на продукцію промисловості з покращеними споживчими властивостями обумовлює потребу у вирішенні комплексу задач бухгалтерського обліку і відображення у звітності витрат, пов'язаних із підвищенням якісних характеристик та технічних параметрів товарів-виробів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Проведені глибокі наукові дослідження використаних літературних джерел таких провідних вчених-економістів як В. А. Дегтерева [1], Р. В. Жариков [2], О. М. Зенова [3], С. В. Іванов [4], І. Ш. Карібова [5], Д. Ф. Ковальчук [6], О. М. Малишева [7], Ю. Д. Мильруд [8], Д. М. Миргородець [9], М. О. Млаккер [10], Я. Ю. Моточенкова [11], А. М. Ребедаєв [12], Е. І. Рижкова [13], О. С. Скрипкіна [14], А. Ю. Соколов [15], І. А. Тянь [16], І. Цзі [17], В. А. Шлейн [18] та інших і сучасна практика функціонування функціонально розвинутих систем управління спеціального призначення промисловими підприємствами та науково-виробничими об'єднаннями в машинобудівних галузях країни свідчать, що фактичні додаткові витрати на підвищення якісних характеристик та технічних параметрів готової продукції в цей час, як правило, відносяться на усю вироблену промисловою продукцію, включаючи і ту, з виробництвом якої вони не пов'язані. Бухгалтерський облік цих витрат розосереджено за декількома рахунками синтетичного обліку, а в аналітичному обліку вони зливаються з іншими статтями витрат процесу виробництва і інше.

Зокрема, витрати на контроль якості відображаються на рахунках 91 «Загальновиробничі витрати» і 92 «Адміністративні витрати», втрати від браку – в межах норми та витрати на виправлення браку на рахунку 23 «Виробництво», а втрати від браку понад норму – безпосередньо на рахунку 90 «Собівартість реалізації». Крім того, витрати на гарантійний ремонт і обслуговування готової продукції у споживачів обліковуються на рахунку 93 «Витрати на збут», а втрати доходу внаслідок скорочення обсягу продажу та падіння іміджу продукції взагалі не відображаються в системі рахунків бухгалтерського обліку. За цих умов отримати дані про вартісну оцінку витрат на якість можливо лише завдяки детальній перевірці первинних документів і даних реєстрів обліку, що виступає досить трудомістким і тривалим процесом.

На промислових підприємствах та науково-виробничих об'єднаннях галузі машинобудування країни, які застосовують журнальну форму обліку, утримування витрат на підвищення якості на протязі місяця здійснюється у журналі № 5. Записи у журнал робляться на основі первинних документів і розроблених таблиць розподілення сировини та матеріалів, заробітної плати, витрат по утриманню і експлуатації обладнання, цехових і загальновиробничих витрат, які пов'язані з процесом покращення якості готової продукції. Однак, потрібно відзначити, що шляхом підсумування витрат не можна визначити загальну суму витрат промислового підприємства та науково-виробничого об'єднання на підвищення якості готової продукції за статтями витрат. Зведені дані про витрати на підвищення якості, які визначаються у журналі № 5, в кінці місяця переносяться до оборотно-сальдової відомості та головної книги і інше.

Для визначення економічної ефективності витрат за поточним покращенням якості промислової продукції потрібно підвищити аналітичність бухгалтерського обліку витрат на виробництво, виділяючи в якості об'єктів обліку витрат окремі замовлення і види готової продукції. Застосування необґрунтовано збільшених об'єктів обліку і відсутність потрібного контролю за економічно припустимим ступенем їх агрегування утруднює калькулювання собівартості окремих товарів-виробів, їх модифікацій. В умовах обліку витрат на виробництво в цілому по цеху (підприємству) неможливо не тільки виявити розмір додаткових витрат по покращенню товарів-виробів, але і економічно обґрунтовано розрахувати собівартість окремих видів промислової продукції і ін.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Тому, цілком стаття виступає удосконалення практичної реалізації відокремленого обліково-економічного забезпечення ефективності витрат, які пов'язані із покращенням якісних характеристик та технічних параметрів готової продукції-виробів і підсилення контролю за їх економічною ефективністю, що повинне досягатися шляхом підвищення аналітичності та оперативності складання на промислових підприємствах і науково-виробничих об'єднаннях відповідних реєстрів даних.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Бухгалтерський облік додаткових витрат на підвищення якісних характеристик та технічних параметрів готової продукції в машинобудівній галузі промисловості країни має свою специфіку. Так, в машинобудуванні якість багатьох товарів-виробів (машин, пристроїв) головним чином залежить від деяких основних деталей та вузлів. Наприклад, для манометрів і витратометрів деталями, які визначають їх якість, виступають чутливі елементи, для термомпар – їх захисна арматура та інше. На ці деталі і вузли дуже важливо мати калькуляції собівартості, тому що за їх допомогою можливо визначити собівартість товарів-виробів різних якісних показників і ін.

Розмір додаткових витрат по допомогію якісних характеристик та технічних параметрів готової продукції може бути пов'язаний із застосуванням кращих сировини і матеріалів, введенням додаткових операцій праці, збільшенням часу роботи обладнання, спрямованого на покращення обробки та підвищення точності виготовлення промислової готової продукції (табл. 1) і ін.

На промислових підприємствах та науково-виробничих об'єднаннях галузі машинобудування, які виготовляють різні модифікації вироблених товарів-виробів – готова продукція у різному виконанні. При цьому додаткові витрати можуть бути пов'язані із виготовленням окремих вузлів, агрегатів, а також з випуском усєї промислової готової продукції, яка поділяється у відповідності з існуючими стандартами і технічними умовами на сорти і класи.

Таблиця 1.
Додаткові витрати на виготовлення корпусу навісного (1200x800x320)

Статті витрат	Сума, грн.-коп.
1	2
1. Матеріали, профілі, напівфабрикати (за вирахуванням зворотних відходів)	53-21
2. Комплектуючі вироби, деталі	5-50
3. Основна заробітна плата виробничих робочих	7-02
4. Паливо і енергія на технологічні цілі	0-77
5. Витрати по утриманню і експлуатації обладнання та транспортних засобів	18-06
6. Інші витрати	24-50
Разом витрат:	109-06

На ДП НВКГ «Зоря»-«Машпроект» впроваджена практика планування цехам додаткових витрат на покращення якості продукції в експортному виконанні, на яку встановлені надбавки до оптових цін за підвищену якість. При цьому в системі бухгалтерського обліку витрат були уточнені об'єкти калькулювання собівартості продукції та організовано облік додаткових витрат на покращення якості за окремими замовленнями, в розрізі груп однорідної продукції з наступним розподіленням їх за видами готової продукції. Це дозволило визначити собівартість цієї готової продукції з урахуванням її якості.

Однак, такі заходи носять поодинокий характер і не мають істотного впливу на вирішення завдання організації бухгалтерського обліку витрат на підвищення якості готової продукції. Між тим розповсюдження цього досвіду та організація на промислових підприємствах і науково-виробничих об'єднаннях бухгалтерського обліку додаткових витрат на підвищення якісних характеристик та технічних параметрів продукції за окремими виробничими замовленнями створює умови для підсилення контролю за їх ефективністю і ін.

На промислових підприємствах та науково-виробничих об'єднаннях галузі машинобудування країни розробляються конкретні організаційно-технічні заходи,

спрямовані на покращення відповідних якісних характеристик і технічних параметрів товарів-виробів, вузлів і деталей. Так, на стадії атестації конвеєру, який виготовляється ВАТ «Конвеєрмаш», на Знак якості зроблені якісні зміни (табл. 2), які дозволили збільшити коефіцієнт надійності конвеєру.

Таблиця 2.

Відомість собівартості та оптових цін за якісні зміни, які вносяться в технологічну конструкцію конвеєру, грн.-коп.

Найменування конструктивних (якісних) змін	Собівартість		Зміни, (+, -)	Оптові ціни		До плану
	до впровадження	після впровадження		до впровадження	після впровадження	
1	2	3	4	5	6	7
1. Введення шпирьового роз'єму	-	4-92	+4,92	-	5-65	+5-65
2. Розподільвач підключити до основної гідросистеми	58-13	66-67	+8-54	66-73	76-53	+9-80
3. Впровадження саморегулюемого наляжного пристрою	0-30	3-00	+2-70	0-34	3-44	+3-10
4. Введення нової стрічки	38-95	49-77	+10-82	44-71	57-13	+12-42
Разом:	97-38	124-36	+22-06	111-78	142-75	+30-97

Із даних таблиці випливає, що удосконалення функціонально-експлуатаційних властивостей конвеєру супроводжується збільшенням абсолютної величини витрат на одиницю готової продукції і підвищенням ціни.

Окрім загальних вимог, передбачених стандартами або технічними умовами на готову продукцію різних модифікацій (у різному виконанні), встановлюють додаткові технічні умови її виготовлення та поставки, виконання яких обумовлює і додаткові витрати промислового підприємства-виконавця, ін.

Для відшкодування означених додаткових витрат промислові підприємства та науково-виробничі об'єднання-виконавці галузі машинобудування країни встановлюють систему надбавок до оптових цін та ін.

Додаткові витрати на експортну готову продукцію-вироби на багатьох промислових підприємствах та науково-виробничих об'єднаннях галузі машинобудування країни не виділяють самостійними об'єктами підсистеми бухгалтерського обліку, їх визначають тільки в плановому порядку і по відношенню до витрат серійного випуску. Вказаний комплекс витрат на прикладі конвеєру характеризується наступними умовними даними (табл. 3) ін.

Таблиця 3.

Додаткові планові витрати на експортне виконання конвеєру по відношенню до планової собівартості її виготовлення на внутрішній ринок

Статті витрат	на внутрішній ринок, грн.-коп.	Собівартість конвеєру			
		додатково на експорт в країні			
		СНД		Дальнього зарубіжжя	
1	2	грн.-коп.	у % до гр. 2	грн.-коп.	у % до гр. 2
1. Сировина і матеріали	861-97	30-51	3,54	30-69	3,56
2. Транспортно-заготівельні витрати	-	12-15	-	11-98	-
3. Покупні комплектуючі вироби, напівфабрикати і послуги підприємств	3493-11	459-32	13,15	819-82	23,47
4. Зворотні відходи (вираховуються)	25-51	-	-	-	-
5. Паливо і енергія для технологічних цілей	95-47	-	-	-	-
6. Заробітна плата виробничих робочих	277-55	45-73	16,48	202-56	72,98
7. Відрахування на соціальне страхування	21-36	-	-	-	-
8. Преміально-прогресивна оплата праці	-	2-16	-	1-22	-
9. Витрати по освоєнню виробництва нових видів продукції	-	-	-	-	-
10. Відшкодування зносу інструментів і пристосувань цільового призначення та інші спеціальні витрати	52-81	-	-	-	-
11. Витрати по утриманню і експлуатації обладнання	478-24	168-21	35,16	319-89	66,87
12. Цехові витрати	149-52	40-70	27,22	44-33	29,65
13. Загальновиробничі витрати	218-29	56-17	25,73	61-27	28,07
14. Втрати від браку	9-92	0-40	4,03	0-22	2,22
15. Інші виробничі витрати	9-47	1-30	13,73	2-87	30,31
16. Разом виробнича собівартість	5642-30	816-65	14,47	1494-85	26,49
17. Позавиробничі витрати	40-43	5-66	14,0	10-67	26,39
18. Разом повна собівартість	5682-73	822-31	14,47	1505-52	26,49
19. Оптова ціна, надбавка	6158-64	1000-00	16,24	1764-70	28,65
20. Рентабельність, %	8,7	9,1	-	8,5	-

Як видно із табл. 3, витрати на виробництво конвеєру істотно відрізняються в залежності від варіантів виконання. Для обґрунтування експортних надбавок з урахуванням якості виготовлення потрібно здійснювати облік цих додаткових витрат на виготовлення експортної готової продукції і ін.

Щоб вирішити на промислових підприємствах та науково-виробничих об'єднаннях завдання імовірного визначення рівня додаткових витрат або собівартості продукції покращеної якості, потрібно на самперед забезпечити групування витрат за окремими замовленнями або видами готової продукції (товарами-виробами) у сполученні із методом гранично-припустимих витрат і ін.

Таким чином, найважливішою умовою імовірного визначення рівня витрат на виробництво промислової продукції покращеної якості виступає організація їх обліку, по-перше, в розрізі окремих видів продукції, виробів або замовлень та, по-друге, на основі гранично-припустимого рівня витрат і інше.

На наш погляд, потрібно встановлювати порядок обліку витрат за окремими товарами-виробами або групами однорідної готової продукції. На підприємствах (об'єднаннях) промисловості, хоча і зустрічається планування та облік витрат за окремими видами готової продукції, у більшості ж випадків відбувається збільшення об'єктів обліку, формування груп однорідних виробів.

Необхідно включати в одну групу товари-вироби із однорідної сировини та матеріалів, які виготовляють за одною схемою технологічного процесу. В одну групу можна об'єднувати також товари-вироби, які утримують в собі взаємопов'язані вузли і деталі. На практиці ж часто-густо не дотримуються означених ключових принципів складових – в один об'єкт об'єднують різномірну продукцію довільно, без будь-якого змістовного обґрунтування і ін.

Відомо, що для товарів-виробів вищої категорії якості потрібні додаткові витрати на контроль та випробування. Це призводить до того, що відхилення від гранично-припустимого розміру витрат на товари-вироби підвищеної якості всередині груп невинувато включаються до собівартості товарів-виробів нижчої

якості, викривляючи фактичну собівартість. Тому, на наш погляд, доцільно вказати умови, за яких витрати можуть збиратися за виробом, групою однорідних товарів-виробів. При встановленні груп однорідних товарів-виробів потрібно виходити із практичної можливості розмежування витрат на виробництво за кожною із цих груп. При цьому в одну групу промислової продукції потрібно об'єднувати усі товари-вироби, які виготовляються за однією схемою технологічного процесу, із однорідної сировини та матеріалів, які утримують взаємозамінні вузли і деталі та належать до однієї категорії якості. Це дозволить підвищити імовірність визначення собівартості товарів-виробів в залежності від рівня якісних характеристик та технічних параметрів.

В цілях покращення контролю за ефективністю витрат на підвищення якості продукції і для ціноутворення потрібно повне виявлення собівартості, усіх витрат підприємств по виробництву та реалізації окремих видів продукції. При виготовленні окремих видів продукції, різних її модифікацій (у різному виконанні) собівартість потрібно визначати відокремлено за кожним варіантом. В умовах світових інтеграційних процесів великого значення набуває складання калькуляції на деталі, найважливіші вузли і механізми, від яких в значній мірі залежить якість багатьох видів обладнання, їх надійність та довговічність тощо.

Відсутність обліку за замовленнями або економічно обгрутованим групам виробів обмежує можливості використання інформації в організації контролю за зменшенням собівартості готової продукції. В той же час недоліки у використанні методики обліку гранично-припустимого розміру витрат на підприємствах не сприяють повному і вірогідному визначенню собівартості окремих видів промислової продукції (модифікацій, марок, типорозмірів тощо).

Застосування обліку гранично-припустимих витрат дозволить вирішувати два завдання: по-перше, здійснювати поточний контроль за собівартістю готової продукції на основі бухгалтерського обліку фактичних витрат на виробництво; по-друге, вірогідно калькулювати собівартість готової продукції.

Організація бухгалтерського обліку додаткових витрат на покращення якості за окремими виробничими замовленнями дозволить не тільки здійснювати контроль за їх економічною ефективністю, але і забезпечувати своєчасність списання їх. Із-за відсутності відокремленого бухгалтерського обліку витрат на підвищення якісних характеристик та технічних параметрів готової продукції вони щомісячно списуються, незалежно від того, закінчено той або інший захід або ні, та чи наявний акт виконаних робіт. В результаті розриву між строком списання витрат і строком закінчення робіт послаблюється контроль за рівнем додаткових витрат. На наш погляд, додаткові витрати не повинні списуватися до тих пір, поки не буде повністю виконано той або інший захід та випущена готова продукція підвищеної якості. Лише після документального оформлення закінчення робіт враховані фактичні додаткові витрати належать списанню на витрати виробництва (на рахунок 23 «Виробництво»), якщо витрати на підвищення якісних характеристик та технічних параметрів були включені в собівартість промислової продукції інше.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. На послідок зазначимо, що удосконалення обліку витрат на покращення якості готової продукції і підсилення контролю за їх економічною ефективністю повинне досягатися шляхом підвищення аналітичності та оперативності складання на промислових підприємствах і науково-виробничих об'єднаннях відповідних реєстрів даних. Практична реалізація відокремленого бухгалтерського обліку витрат, які пов'язані із підвищенням якісних характеристик та технічних параметрів готової продукції, дозволить використати цю обліково-економічну інформацію у ціноутворенні, чітко контролювати процес формування собівартості товарів-виробів підвищеної якості і створить реальні економічні передумови для вирішення однієї із найважливіших задач системи економіки якості – встановлення оптимальної величини розміру якості при максимальній ціні на продукцію промисловості та інше. Серед перспективи подальших розвідок у даному напрямі особливою актуальністю, на наш погляд, відрізняється питання пов'язане із калькулюванням собівартості промислової продукції з урахуванням її якісних характеристик та технічних параметрів на підприємствах (об'єднаннях) країни.

Література.

1. Дегтерева В. А. Стратегические приоритеты развития сферы услуг в процессе повышения качества жизни населения Российской Федерации: диссертация ... доктора экономических наук: 08.00.05 - «Экономика и управление народным хозяйством» / Дегтерева Виктория Анатольевна; [Место защиты: Санкт-Петербургский государственный университет сервиса и экономики]. – Санкт-Петербург, 2010. – 329 с.: ил.
2. Жариков Р. В. Инновационное обеспечение управления качеством машиностроительной продукции: теория, методология, практика: диссертация ... доктора экономических наук: 08.00.05 - «Экономика и управление народным хозяйством» / Жариков Роман Викторович; [Место защиты: Тамбовский государственный технический университет]. – Тамбов, 2011. – 385 с.: ил.
3. Зенова Е. Н. Учёт затрат на обеспечение качества продукции: диссертация ... кандидата экономических наук: 08.00.12 - «Бухгалтерский учёт, статистика» / Зенова Елена Николаевна; [Место защиты: Нижегородский государственный университет имени Н. И. Лобачевского]. – Нижний Новгород, 2011. – 172 с.: ил.
4. Иванов С. В. Формирование механизма повышения качества транспортных услуг: диссертация ... кандидата экономических наук: 08.00.05 - «Экономика и управление народным хозяйством» / Иванов Сергей Владимирович; [Место защиты: Санкт-Петербургский государственный университет сервиса и экономики]. – Санкт-Петербург, 2011. – 184 с.
5. Карибова И. Ш. Организационно-экономические основы повышения качества строительной продукции: диссертация ... кандидата экономических наук: 08.00.05 - «Экономика и управление народным хозяйством» / Карибова Изабелла Шихвелиевна; [Место защиты: Дагестанский государственный технический университет]. – Махачкала, 2012. – 187 с.
6. Ковальчук Д. Ф. Повышение качества продукции и услуг на основе развития интеллектуального капитала персонала предприятия: диссертация ... кандидата экономических наук: 08.00.05 - «Экономика и управление народным хозяйством» / Ковальчук Дмитрий Федорович; [Место защиты: Российский научно-технический центр информации по стандартизации, метрологии и оценке соответствия]. – Москва, 2011. – 179 с.: ил.
7. Малышева Е. Н. Организационно-экономические факторы повышения эффективности производства продукции птицеводства: диссертация ... кандидата экономических наук: 08.00.05 - «Экономика и управление народным хозяйством» / Малышева Елена Николаевна; [Место защиты: Всероссийский научно-исследовательский институт организации производства, труда и управления в сельском хозяйстве]. – Москва, 2010. – 152 с.: ил.
8. Мильруд Е. Д. Учёт движения товаров на предприятиях розничной торговли: диссертация ... кандидата экономических наук: 08.00.12 - «Бухгалтерский учёт, статистика» / Мильруд Ефим Дмитриевич; [Место защиты: Финансовая академия при Правительстве Российской Федерации]. – Москва, 2009. – 173 с.: ил.
9. Миргородец Д. Н. Циклические резервы повышения качества продукции промышленного предприятия: автореферат диссертации ... кандидата экономических наук: 08.00.05 - «Экономика и управление народным хозяйством» / Миргородец Дмитрий Николаевич; [Место защиты: Тамбовский государственный технический университет]. – Тамбов, 2008. – 23 с.
10. Млаккер М. А. Повышение качества услуг в современной экономике России: на примере аудиторских услуг: диссертация ... кандидата экономических наук: 08.00.05 - «Экономика и управление народным хозяйством» / Млаккер Марина Александровна; [Место защиты: Всероссийская государственная налоговая академия Министерства финансов Российской Федерации]. – Москва, 2011. – 153 с.: ил.
11. Моточенкова Я. Ю. Современные тенденции развития системы учёта незавершённой и готовой продукции в машиностроении: диссертация ... кандидата экономических наук: 08.00.12 - «Бухгалтерский учёт, статистика» / Моточенкова Яна Юрьевна; [Место защиты: Уральский федеральный университет имени первого Президента России Б. Н. Ельцина]. – Москва, 2011. – 223 с.
12. Ребедаев А. Н. Учётно-аналитическое обеспечение управления затратами на качество новой продукции: диссертация ... кандидата экономических наук: 08.00.12 - «Бухгалтерский учёт, статистика» / Ребедаев Андрей Николаевич; [Место защиты: Мичуринский государственный аграрный университет]. – Шахты, 2009. – 210 с.
13. Рыжкова Э. И. Влияние инновационной активности на повышение качества конкурентоспособности российских холдингов: диссертация ... кандидата экономических наук: 08.00.05 - «Экономика и управление народным хозяйством» / Рыжкова Элла Игоревна; [Место защиты: Национальный исследовательский университет информационных технологий, механики и оптики]. – Санкт-Петербург, 2011. – 188 с.: ил.
14. Скрипкина О. С. Венчурные резервы и механизмы повышения качества машиностроительной продукции: диссертация ... кандидата экономических наук: 08.00.05 - «Экономика и управление народным хозяйством» / Скрипкина Оксана Сергеевна; [Место защиты: Тамбовский государственный технический университет]. – Тамбов, 2009. – 190 с.
15. Соколов А. Ю. Управленческий учёт накладных расходов [Текст]: методы распределения накладных расходов, формы внутренних отчётов, примеры сокращения накладных расходов на промышленном предприятии / А. Ю. Соколов. – Москва: Финансы и статистика, 2011. – 443. [1] с.: ил., табл.; 21 см.
16. Тянь И. А. Повышение качества высокотехнологичной продукции на основе сетевых механизмов привлечения ресурсов: диссертация ... кандидата экономических наук: 08.00.05 - «Экономика и управление народным хозяйством» / Тянь Ирина Анатольевна; [Место защиты: Российский научно-технический центр информации по стандартизации, метрологии и оценке соответствия]. – Москва, 2012. – 156 с.: ил.
17. Цзи И. Формирование и развитие коммуникационных резервов повышения качества продукции промышленного предприятия: автореферат диссертации ... кандидата экономических наук: 08.00.05 - «Экономика и управление народным хозяйством» / Цзи И; [Место защиты: Тамбовский государственный технический университет]. – Тамбов, 2007. – 26 с.

18. Шлеин В. А. Экономическая эффективность повышения качества транспортного обслуживания грузовладельцев: диссертация ... кандидата экономических наук: 08.00.05 – «Экономика и управление народным хозяйством» / Шлеин Валентин Андреевич; [Место защиты: Московский государственный университет путей сообщения (МИИТ) Министерства путей сообщения Российской Федерации (МПС РФ)]. – Москва, 2010. – 163 с.: ил.

References.

- Degtereva, V.A. (2010), "Strategicheskie priority razvitiya sfery uslug v processe povysheniya kachestva zhizni naseleniya Rossijskoj Federacii", Abstract of Doctor dissertation, Jekonomika i upravlenie narodnym hozhajstvom, Sankt-Peterburgskij gosudarstvennyj universitet servisa i jekonomiki, Sankt-Peterburg, Russia.
- Zharikov, R.V. (2011), "Innovacionnoe obespechenie upravleniya kachestvom mashinostroitel'noj produkcii: teorija, metodologija, praktika", Abstract of Doctor dissertation, Jekonomika i upravlenie narodnym hozhajstvom, Tambovskij gosudarstvennyj tehničeskij universitet, Tambov, Russia.
- Zenova, E.N. (2011), "Uchjot zatrat na obespechenie kachestva produkcii", Abstract of Ph.D. dissertation, Buhgalterskij uchjot, statistika, Nizhegorodskij gosudarstvennyj universitet imeni N.I. Lobachevskogo, Nizhnij Novgorod, Russia.
- Ivanov, S.V. (2011), "Formirovanie mehanizma povysheniya kachestva transportnyh uslug", Abstract of Ph.D. dissertation, Jekonomika i upravlenie narodnym hozhajstvom, Sankt-Peterburgskij gosudarstvennyj universitet servisa i jekonomiki, Sankt-Peterburg, Russia.
- Karibova, I.Sh. (2012), "Organizacionno-jekonomicheskie osnovy povysheniya kachestva stroitel'noj produkcii", Abstract of Ph.D. dissertation, Jekonomika i upravlenie narodnym hozhajstvom, Dagestanskij gosudarstvennyj tehničeskij universitet, Mahachkala, Russia.
- Koval'čuk, D.F. (2011), "Povysenie kachestva produkcii i uslug na osnove razvitiya intellektual'nogo kapitala personala predpriyatija", Abstract of Ph.D. dissertation, Jekonomika i upravlenie narodnym hozhajstvom, Rossijskij nauchno-tehničeskij centr informacii po standartizacii, metrologii i oçenke sootvetstvija, Moskva, Russia.
- Malysheva, E.N. (2010), "Organizacionno-jekonomicheskie faktory povysheniya jeffektivnosti proizvodstva produkcii pticevodstva", Abstract of Ph.D. dissertation, Jekonomika i upravlenie narodnym hozhajstvom, Vserossijskij nauchno-issledovatel'skij institut organizacii proizvodstva, truda i upravlenija v sel'skom hozhajstve, Moskva, Russia.
- Mil'rud, E.D. (2009), "Uchjot dvizhenija tovarov na predpriyatijah roznichnoj trgovli", Abstract of Ph.D. dissertation, Buhgalterskij uchjot, statistika, Finansovaja akademija pri Pravitel'stve Rossijskoj Federacii, Moskva, Russia.
- Mirgorodec, D.N. (2008), "Cikličeskie rezervy povysheniya kachestva produkcii promyšlennogo predpriyatija", Ph.D. Thesis, Jekonomika i upravlenie narodnym hozhajstvom, Tambovskij gosudarstvennyj tehničeskij universitet, Tambov, Russia.
- Mrakker, M.A. (2011), "Povysenie kachestva uslug v sovremennoj jekonomike Rossii: na primere auditorskih uslug", Abstract of Ph.D. dissertation, Jekonomika i upravlenie narodnym hozhajstvom, Vserossijskaja gosudarstvennaja nalogovaja akademija Ministerstva finansov Rossijskoj Federacii, Moskva, Russia.
- Motočenkova, Ja.Ju. (2011), "Sovremennye tendencii razvitiya sistemy uchjota nezavershjonnoj i gotovoj produkcii v mashinostroenii", Abstract of Ph.D. dissertation, Buhgalterskij uchjot, statistika, Ural'skij federal'nyj universitet imeni pervogo Prezidenta Rossii B.N. El'cina, Moskva, Russia.
- Rebedaev, A.N. (2009), "Uchjotno-analiticheskoe obespechenie upravlenija zatratami na kachestvo novoj produkcii", Abstract of Ph.D. dissertation, Buhgalterskij uchjot, statistika, Michurinskij gosudarstvennyj agrarnyj universitet, Shahty, Russia.
- Ryzhkova, Je.I. (2011), "Vlijanie innovacionnoj aktivnosti na povysenie kachestva konkurentosposobnosti rossijskih holdingov", Abstract of Ph.D. dissertation, Jekonomika i upravlenie narodnym hozhajstvom, Nacional'nyj issledovatel'skij universitet informacionnyh tehnologij, mehaniki i optiki, Sankt-Peterburg, Russia.
- Skrupkina, O.S. (2009), "Venčurnye rezervy i mehanizmy povysheniya kachestva mashinostroitel'noj produkcii", Abstract of Ph.D. dissertation, Jekonomika i upravlenie narodnym hozhajstvom, Tambovskij gosudarstvennyj tehničeskij universitet, Tambov, Russia.
- Sokolov, A.Ju. (2011), *Upravlenčeskij uchjot nakladnyh rashodov: metody raspredelenija nakladnyh rashodov, formy vnutrennih otčjotov, primery sokrašhenija nakladnyh rashodov na promyšlennom predpriyatii* [Management accounting overhead: overhead allocation methods, forms of internal reports, examples of reducing overhead costs in an industrial plant], Finansy i statistika, Moskva, Russia.
- Tjan, I.A. (2012), "Povysenie kachestva vysokotehnologičnoj produkcii na osnove setecentričeskikh mehanizmov privlečeniya resursov", Abstract of Ph.D. dissertation, Jekonomika i upravlenie narodnym hozhajstvom, Rossijskij nauchno-tehničeskij centr informacii po standartizacii, metrologii i oçenke sootvetstvija, Moskva, Russia.
- Czi, I. (2007), "Formirovanie i razvitie kommunikacionnyh rezervov povysheniya kachestva produkcii promyšlennogo predpriyatija", Ph.D. Thesis, Jekonomika i upravlenie narodnym hozhajstvom, Tambovskij gosudarstvennyj tehničeskij universitet, Tambov, Russia.
- Shlein, V.A. (2010), "Jekonomičeskaja jeffektivnost' povysheniya kachestva transportnogo obsluživaniya gruzovladel'cev", Abstract of Ph.D. dissertation, Jekonomika i upravlenie narodnym hozhajstvom, Moskovskij gosudarstvennyj universitet putej soobshhenija (MIIT) Ministerstva putej soobshhenija Rossijskoj Federacii (MPS RF), Moskva, Russia.

Стаття надійшла до редакції 19.10.2014 р.

ТОВ "ДКС Центр"